

BIBLIOGRAFIA POLSKA

Zofia Gołębiowska, 1951. Wyniki badań nad zwalczaniem wolka zbożowego (*Calandra granaria* L.) przy pomocy preparatów krajowych i zagranicznych. — Investigations about the Fighting against the Corn—weevil (*Calandra granaria* L.) with the home-made and foreign insecticides. Roczniki Nauk Rolniczych, tom 59, str. 243 — 258. Warszawa.

Autorka przeprowadziła porównawcze doświadczenia laboratoryjne nad skutecznością środków chemicznych do gazowania, do opryskiwania i do opylania przeciw wymienionemu szkodnikowi, wyprowadzając wnioski co do ich przydatności praktycznej. Szczególną uwagę zwraca na porównanie działania różnych preparatów DDT i HCH.

Dobrze zaplanowany przebieg badań oraz prawidłowa i prosta metodyka wyróżniają omawianą pracę spośród innych w naszym piśmiennictwie z tej dziedziny. Na specjalne podkreślenie zasługuje wyjątkowo treściwe i przejrzyste przedstawienie wyników doświadczeń z dobrze ilustrującymi je wykresami.

Zofia Gołębiowska, 1952, Wołek zbożowy (*Calandra granaria* L.). Morfologia, biologia, ekologia i zwalczanie. — Granary — weevil (*Calandra granaria* L.) morphology, biology, ecology and control. Roczniki Nauk Rolniczych, tom 64, str. 137—221. Warszawa.

Praca jest pierwszą próbą w Polsce ujęcia wszechstronnie w jedną całość wiadomości o jednym z najniebezpieczniejszych dla gospodarki narodowej owadów. Szczegółowe opisy stadiów rozwojowych, ich życia w zależności od wielu czynników zewnętrznych, rozmnażania, cyklu rozwojowego i liczby pokoleń, pasożytów, wreszcie szkodliwości gatunku i dróg infekcji, zostały opracowane przez autorkę na podstawie krytycznego przeglądu ważniejszego piśmiennictwa światowego i uzupełniających badań własnych w pracowni Zespołu Badania Zbóż, Magazynów i Przechowalni Instytutu Ochrony Roślin w Puławach. Wyniki doświadczeń autorki nad zależnością wielkości chrząszczy (*Calandra granaria* L.) od stopnia porażenia pszenicy, od wielkości ziarna, od gatunku zbóż, nad wpływem temperatury i wilgotności na długość życia chrząszczy trzymanych bez pożywienia, doświadczenia nad żerem larw w różnych gatunkach zbóż, — są to ciekawe przyczynki naukowe o dużym znaczeniu praktycznym. Niestety rozdziały, omawiające wykrywanie szkodnika w magazynach i w ziarnie, określanie stopni porażenia ziarna oraz zwalczanie, zostały przez autorkę potraktowane bezkrytycznie i temu należy też przypisać błędy rzeczowe w opisie zwłaszcza stosowanych w Polsce sposobów gazowania ziarna.

Praca ma charakter monografii wolka zbożowego (*Calandra granaria* L.) dla potrzeb praktyki gospodarczej. Już sam fakt skierowania jej do druku w naukowym czasopiśmie rolniczym wskazuje na cel. Dlatego niejednolite potraktowanie części biologicznej i zwalczania obniża wartość całości opracowania. Z podaniem ostatniej części w znacznym stopniu drobnym drukiem oraz z niezamieszczania słowa wstępnego i spisu treści, można wnioskować, że autorka została skrupowana przez Wydawnictwo ograniczeniem objętości pracy, co w znacznym stopniu usprawiedliwiłoby ją z powstałych usterek.

Wybitne znaczenie gospodarcze takich tematów, które tylko na drodze szczegółowych naukowych opracowań mogą być rozwiązane, nie powinno dopuszczać stosowanego często systemu krepowania autorów objętością pracy i terminem jej ukończenia, zwłaszcza przy praktyce co najmniej wielomiesięcznego (a niejednokrotnie i paroletniego) przetrzymywania przez Wydawnictwo złożonych rękopisów,

J. Czyżewski.

Z OBCEGO PIŚMIENICTWA

Walter Forster u. Theodor A. Wohlfart. Die Schmetterlinge Mitteleuropas. Franck'sche Verlagshandlung. Stuttgart 1952. Band I/II.

Nowe to dzieło o motylach Europy Środkowej okazało się w 1952 roku w dwóch zeszytach zawierających początkowe rozdziały tomu I i II. Dalsze cztery zeszyty obu tych tomów wyjdą w roku 1953. Całość jest obliczona na pięć tomów.

Dzieło jest bardzo na czasie, gdyż wszystkie dotychczasowe opracowania motyli fauny środkowo-europejskiej, więc znane dzieła Berge-Rebla, Spulera, Lamperta i Seitza są obecnie już przestarzałe. Unowocześnienie pracy Forstera i Wohlfarta polega na wprowadzeniu obecnie ważnej nomenklatury i na uwzględnieniu tych wszystkich zmian, które wynikły w systematyce motyli na skutek prac badawczych kilku ostatnich dziesięcioleci. W podręczniku tym zostaje ujęty po raz pierwszy w całym swym zarysie nowy system odzwierciedlający współczesne poglądy na systematykę motyli fauny środkowo-europejskiej.

Wartość dzieła podnoszą piękne i starannie wykonane barwne ryciny, zestawione w licznych tablicach, wykonane według akwarelowych rysunków prof. dra. A. Wohlfarta. W przeciwieństwie do szablonowych rycin niektórych dawniejszych opracowań motyli, rysunki prof. dra A. Wohlfarta nie przedstawiają jakiegoś przeciętnego typu danego gatunku motyla, ale są wierną kopią indywidualnych właściwości okazu użytego do reprodukcji. Przy każdym prawie gatunku są rysowane w ten sposób formy typowe (zwykle osobno samiec i samica) i ważniejsze rasy geograficzne. W objaśnieniach rysunków są podane nie tylko nazwy gatunków i ras, ale także daty zebrania i miejsce pochodzenia rysowanych okazów.

Na treść tomu pierwszego, tworzącego wstęp do całości dzieła, składają się wskazówki do zakładania zbiorów, opis dojrzałej formy